

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Hidasi Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Wéber Judit ügyvéd által képviselt I. rendű és a II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 31.P.22.000/2009. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.272/2010/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését részben - a felperes által a II.r. alperesnek fizetendő perköltség és illeték viselése tekintetében is - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy a II.r. alperes az általa üzemeltetett .. Internetes oldalon a 2009. február 17-én megjelent, „... külföldön, akár a rendőrség is bejöhet a képbe...” című cikkében azzal, hogy a felperessel szemben megindult büntetőeljárásban a bírósági idézés kézbesítésének sikertelenségét abban a hamis színben tüntette fel, hogy a felperes szándékosan a büntetőeljárás lefolytatásának akadályozására törekszik, megsértette a felperes jóhírnevét.

A II.r. alperest a további jogsértéstől eltiltja és kötelezi, hogy 15 napon belül 30 nap időtartamban tegye közzé az .. Internetes oldalon a jogerős ítélet jogsértést megállapító rendelkezését.

A felperes és a II.r. alperes az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetékből a felperes 99.000 (Kilencvenkilencezer) forintot, a II.r. alperes 81.000 (Nyolcvanegyezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet megállapította, hogy az I.r. alperes az általa üzemeltetett .. Internetes lapon 2008. február 17-én közzétett „Eltűnt! Már a rendőrség is keresi ..” című cikkben annak a hamis látszatnak a keltésével, hogy a felperes a címén átvett egy ügyvédi felszólítást, azt követően azonban ismeretlen helyre költözött azért, hogy .. által ellene rágalmazás miatt kezdeményezett eljárást hátráltassa, emiatt rendőrökkel kell kerestetni és ezen cselekedete büntetőjogi felelősségre vonással is járhat, megsértette a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát. Az I.r. alperest a további jogsértéstől eltiltotta. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül a .. című Internetes lapon az eredeti cikkel azonos elérhetőséggel, helyen, megjelenési módban és a cikkel azonos hozzáférési ideig az ítéletben megfogalmazott közleményt jelentesse meg. Kötelezte továbbá az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot és annak 2009. február 17-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát. Ezt meghaladóan az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította, és rendelkezett az első- és másodfokú perköltség, valamint illeték viseléséről. A II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Rendelkezése szerint a le nem rótt kereseti illetékből a felperes és a II.r. alperes személyenként 30.000 forintot kötelesek az államnak felhívásra megfizetni, ezt meghaladó elsőfokú költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.r. alperesnek „15.000 forint + ÁFA” fellebbezési költséget, valamint az államnak külön felhívásra 102.000 forint fellebbezési illetéket.

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint az I.r. alperes által üzemeltetett .. Internetes oldalon „Eltűnt! Már a rendőrség is keresi ...!”, valamint a II.r. alperes által üzemeltetett .. honlapon „... külföldön, akár a rendőrség is bejöhet a képbe...” címmel 2009. február 17-én cikkek jelentek meg, amelyek - annak kapcsán, hogy a felperes ellen egy interjúkötetben tett kijelentése miatt az érintett személy feljelentése alapján büntetőeljárás indult - lényegileg arról számoltak be, hogy a büntetőeljárásban a békéltető tárgyalás elmaradt, a felperesnek, mert ismeretlen helyre költözött, az idézés nem volt kézbesíthető. A II.r. alperes által megjelentetett cikk címe alatt kiemelt betűszedéssel szerepel: „Az idézés nem érkezett meg ..-hoz, mivel külföldre távozott. Ha nem jelenik meg a tárgyaláson, annak következményei lesznek...” A Blikk című laptól szerzett információra hivatkozva közölte a cikk, hogy a jogi procedúra megakadt az idézés kézbesítésénél, „ugyanis a visszaérkezett levélen az áll: ismeretlen helyre költözött”. Ezt követően a cikk a feljelentő jogi képviselőjének nyilatkozatát

ismertette, mely szerint a felperes a bírósági eljárást megelőzően küldött felszólító levelet az adott címen még átvette. A cikk további közlése szerint a tárgyalást március elejére tűzte ki a bíróság, de az „idézet már nem sikerült kézbesíteni, mert .. úr ismeretlen helyre költözött. A Blikk információi szerint, a bíróság a rendőrség segítségét kéri, hogy felkutassák." Ismertette ..-nak a Blikk részére adott nyilatkozatát, amely szerint „ahhoz képest, hogy baráti társaságban azt hangoztatja (mármint a felperes), sajnálja, hogy meg kell nyernie ellenem a pert, nem nagyon igyekszik, hogy erre sor kerüljön". A cikk további közlése szerint, ha a felperes nem jelenik meg a tárgyaláson, százezres nagyságrendű pénzbüntetéssel is sújthatják, de a későbbiekben a rendőrséggel is elővezethetik. A BRFK sajtóügyeletesének nyilatkozataként ismertette a cikk, hogy egyenlőre hozzájuk a bíróság hivatalos felkérése még nem érkezhetett meg, de ez nem jelenti azt, hogy nem érkezhet meg bármelyik pillanatban. Ezután a cikk közölte a felperesnek az újságíró telefonon történt megkeresésére adott válaszát: „Jelenleg külföldön tartózkodom. Már az előző értesítőt is rossz helyre küldték, ha küldték egyáltalán...". A cikk azzal a kérdéssel zárul, hogy vajon március 5-éig hazaér-e a műsorvezető és eleget tesz-e a feljelentő személy bocsánatkérési igényének.

A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperesek az ismertetett cikkekben tett valótlan tényállításokkal, illetve azok híresztelésével és a valóság hamis színben való feltüntetésével megsértették a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperesek további jogsértéstől való eltiltását, a sérelmezett cikkek Internetes oldalakról való eltávolítását, elégtétel adását és az alpereseket személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kárának megfizetésére kötelezését.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a cikkek nem tartalmaztak valótlan tényállításokat, a rendelkezésre álló adatok alapján tájékoztattak az eljárásról. A felperesnek pedig, mint közszereplőnek el kell tűrnie a közérdeklődésre számot tartó bírósági ügyéről történő tudósítást.

A jogerős ítélet indokolása szerint a perbeli cikkek ugyanazt a hírt tárták az olvasók elé, azonban eltérő módon. A II.r. alperes cikkében az események részletei úgy kerültek megfogalmazásra, hogy emiatt vele szemben a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránti igény, különösen arra tekintettel, hogy a felperes álláspontját is közölte, nem megalapozott. A felperes megnyilatkoztatása folytán a hamis látszat keltése nem volt megállapítható, miután az eloszlatta a cikkben meglévő bizonytalanságot az idézés kézbesítésének sikertelenségét illetően.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a II.r. alperessel

szemben előterjesztett keresetének való helytadás érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 78. § (2) bekezdését és Pp. 206. §-át, valamint a PK. 12. számú állásfoglalásban foglaltakat megsértve, a szövegösszefüggések figyelmen kívül hagyásával jutott arra a téves álláspontra, hogy a II.r. alperes jogsértő magatartása nyilatkozatának közzététele miatt nem állapítható meg. A II.r. alperes - az I.r. alperes jogsértő magatartásához hasonlóan - a tényeket meghamisítva és a való tényeket hamis színben feltüntetve híresztelte azt, hogy a bírósági idézés kézbesítése azért volt sikertelen, mert ismeretlen helyre, külföldre távozott, emiatt a bíróságnak a rendőrség segítségével kell felkutatnia. Tévesen tekintette a jogerős ítélet a II.r. alperes felelősségét kizáró körülménynek az újságíró részére a telefonon adott nyilatkozatának közzétételét, amely nem jelenthette annak a valótlan közlésnek a cáfolatát, mely szerint a bírósági eljárást megelőző ügyvédi felszólítás kézbesítése sikeres volt, majd ismeretlen helyre költözött, és nem változtatott azon a sértő tartalmon sem, hogy az ellene indított büntetőeljárásban akadályozza az igazságszolgáltatást. Az pedig a köztudomás szerint is elfogadható, hogy a sajtóközlemény megjelenése után barátai, ismerősei körében magyarázkodásra kényszerült.

A II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (1) bekezdés alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A jogerős ítéletnek az I.r. alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában hozott rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. § szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen - egyebek mellett - a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdés értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a becsület sérelmét a tényektől függetlenül, önkényesen alkotott, a más személyét kifejezés módjában is indokolatlanul bántó (becsmérlő, megalázó) vélemény, a jóhírnév sérelmét pedig általában a valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása, híresztelése, hamis színben való feltüntetése

okozza. A való tények hamis színben való feltüntetését jelenti, ha megtörtént események sajátos csoportosításával alaptalanul következtetnek további (meg nem történt) tényekre, illetve, ha utalásokkal, célzásokkal, feltevésekkel keltik további események megtörténtének látszatát (EBH 2000/297.sz.).

Tévesen jutott arra a következtetésre a jogerős ítélet, hogy a kifogásolt sajtóközlemény a felperes nyilatkozatának közlése miatt személyhez fűződő jogot nem sértett. Nem vitásan megfelelt a valóságnak, hogy a felperes ellen rágalmazás vétsége miatt büntetőeljárás indult és ebben az eljárásban a bíróság felperes részére küldött, tárgyalásra szóló idézésének kézbesítése sikertelen volt, mert a küldemény „ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza. Az is megfelel a valóságnak, hogy ilyen esetben a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy a bíróság megkeresésére a rendőrség a címet ellenőrizze. Minderről azonban a II.r. alperes úgy tudósított, hogy az idézés azért nem érkezett meg a felpereshez, „mivel külföldre távozott”, illetve a bíróságnak a tárgyalásra szóló idézést azért nem sikerült kézbesíteni, „mert < a felperes > ismeretlen helyre költözött”. Ezzel összefüggésben közölte a cikk a feljelentő személy jogi képviselőjének nyilatkozatát, mely szerint a büntetőeljárást megelőző „ügyvédi felszólítást még tudták kézbesíteni”. E közlés azon túlmenően, hogy a perben a felszólító levél eredményes kézbesítése bizonyítást nem nyert, sugallta annak lehetőségét, hogy a felperes az ügyvédi felszólításban kilátásba helyezett büntetőeljárás elől menekült ismeretlen helyre. Ezt a feltételezést nyomatékosítja .. közzétett gúnyos megjegyzése és az a lényegtelennek nem tekinthető pontatlanság is, hogy „a bíróság a rendőrség segítségét kéri, hogy felkutassák”. Ez utóbbi közlésből az olvasó számára egyértelműen az a következtetés vonható le, hogy a rendőrség a bíróság megkeresésére a felperes tartózkodási helyét „kutatja”, hétköznapi szóhasználatnál a felperest „körözi”. A BRFK sajtóügyeletesének nyilatkozata, mely szerint „a bíróság hivatalos felkérése” ugyan még nem érkezett meg, „de ez nem jelenti azt, hogy nem érkezhetsz meg bármelyik pillanatban”, a jogerős ítélet téves értelmezésével szemben nem a felperes, hanem a bírósági megkeresés megérkezésének lehetőségére vonatkozott, amely ugyancsak a rendőrség - címben is jelzett - „képbe” kerülését hangsúlyozza, megerősítve azt a hamis látszatot, hogy a felperest a rendőrséggel kell kerestetni, mert a büntetőeljárás eredményes lefolytatásának megghiúsítása érdekében ismeretlen helyre költözött. Ezért a PK. 12. számú állásfoglalásban foglaltaknak megfelelően, a cikk egészét tekintve, a kifogásolt közléseknek a szövegösszefüggésben való értelmezése alapján megállapítható, hogy a II.r. alperes azt a való tényt, hogy a felperessel szemben megindult büntetőeljárásban a bírósági idézés kézbesítése egy ízben sikertelen volt, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a felperes szándékosan a büntetőeljárás lefolytatásának akadályozására törekszik.

Osztotta a Legfelsőbb Bíróság azt a felülvizsgálati álláspontot, hogy a felperes nyilatkozatának közzététele ezt a téves látszatot nem oszlatta el és a II.r. alperes felelősség alól való mentesülését egyébként sem eredményezheti. Esetenként a Ptk. 79. §-a alapján előterjesztett sajtó-helyreigazítás iránti kereset lehet alaptalan, ha a sajtó megadja a válaszlehetőséget és a valótlan tényközléssel egyidejűleg a sértett félnek a sérelmezett tényállítás valóságát cáfoló nyilatkozatát is közreadja, amellyel a valótlan tényközlés helyreigazítása is nyomban megtörténik. A személyhez fűződő jog sérelme esetén azonban a sajtót nem mentesíti a jogsértésért való felelősség alól önmagában az a magatartás, ha a sértett fél nyilatkozatát is nyilvánosságra hozza. A sajtóról szóló 1986. évi II. tv. 3. § (1) bekezdése szerint ugyanis a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. Ezért a felperes - egyébként rendkívül szűk tartalmú - nyilatkozatának közzététele a személyhez fűződő jogot sértő tartalomért fennálló objektív felelősség alól a II.r. alperest nem mentesíti, az legfeljebb az egyéb objektív jogkövetkezmények alkalmazása szempontjából nyerhet értékelést. Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Ptk. 78. §-a alapján a sajtóközlemény jóhírnevet sértő tartalma miatt a II.r. alperes terhére a jogsértést a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont szerint megállapította. A Ptk. 76. §-a alapján ugyanakkor a becsület sérelme nem volt megállapítható, miután a sajtóközlemény kifogásolt közlései nem minősülnek ténytartalom nélküli sértésnek, illetve kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynek. A megállapított jogsértésre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés b) pont alapján a II.r. alperest a további jogsértéstől eltiltotta, és a c) pont szerint kötelezte a II.r. alperest megfelelő elégtétel adására. A cikk eltávolítására való kötelezést ugyanakkor mellőzte, mivel a per adatai alapján megállapítható volt, hogy a kifogásolt sajtóközlemény a II.r. alperes honlapján már nem érhető el.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont szerint, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A Ptk. 339. § (1) bekezdés értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A személyhez fűződő jogok megsértésének igazolása - a kártérítési felelősség körében - önmagában csak a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot, ezért a fenti rendelkezések alapján a kárt és a jogellenes magatartás között fennálló releváns okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítani (Pp. 164. § (1) bek.). A kár (nem vagyoni hátrány) bekövetkezését esetenként a Pp. 163. § (3) bekezdés szerint köztudomású tényként is meg lehet állapítani. A felperes a perben nem bizonyította, hogy a szóban forgó cikkel okozati összefüggésben az életét hátrányosan befolyásoló nem vagyoni hátránya bekövetkezett. Amiatt pedig, hogy

a felperesnek a barátai, ismerősei körében a sajtóközleményre esetleg reagálnia kellett, a nem vagyoni kárpótlásra alapot adó hátrány bekövetkezését köztudomású tényként megállapítani nem lehetett. Ezért a jogerős ítélet e kereseti kérelmet elutasító rendelkezése érdemben helytálló volt.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján - a felperes által a II.r. alperesnek fizetendő perköltség és illeték viselése tekintetében is - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, egyebekben a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. Tekintettel arra, hogy a felperes a jogsértés megállapítása és az objektív jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében lényegében pernyertes, míg a kártérítési igénye tekintetében pervesztéses lett, a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján rendelkezett akként, hogy a felperes és a II.r. alperes az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségeiket maguk viselik.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően kötelesek a felek az államnak megtéríteni.

Budapest, 2011. január 12.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő

Vné